

S d ě l e n í pro: odbornou veřejnost, výrobce, opravce, uživatele vah, dodavatele pokladních systémů a státní kontrolní orgány

Stanovisko 11/2015

Systemové řešení problematiky vah s neautomatickou činností (NAWI) propojených s pokladním systémem (POS) s použitím pro přímý prodej - prodloužení lhůty pro dosažení korektního stavu

Toto stanovisko Českého metrologického institutu (dále jen „ČMI“) navazuje na

„*Stanovisko k ověřování vah pro přímý prodej veřejnosti s EPOS*“ vydané ČMI dne 23. 3. 2015,

„*Stanovisko 04/2015 k systémovému řešení problematiky vah s neautomatickou činností (NAWI) propojených s pokladním systémem (POS) s použitím pro přímý prodej*“ vydané ČMI dne 5. 6. 2015.

Předmětem stanovisek bylo definování legislativního rámce pro řešení situace, kdy váhy s neautomatickou činností (NAWI) byly po uvedení na trh, případně i do provozu, dodatečně propojeny s pokladním systémem (POS), který plní některé funkce, pro něž jsou stanoveny požadavky ve směrnici 2009/23/ES „o vahách s neautomatickou činností“, čímž došlo k významné změně těchto vah a de facto i de jure pro ně pozbylo regulérnost uvedení na trh, a v daném právním rámci nalezení řešení pro „legalizaci“ formálního i technického metrologického stavu těchto instalací používaných pro tzv. přímý prodej.

Prostřednictvím Stanoviska 04/2015 ČMI, jako orgán ověřující váhy s neautomatickou činností jakožto stanovená měřidla podle § 9 zákona o metrologii, přijal k nápravě neshodných stavů systémů NAWI s POS v provozu v České republice konkrétní opatření a zásady, které specifikoval mimo jiné prostřednictvím „*Stanoviska k ověřování vah pro přímý prodej veřejnosti s EPOS*“ vydaného dne 23. 3. 2015. Tyto zásady a opatření zohledňují skutečnost, že pro realizaci opatření k nápravě je třeba uživatelům vah s EPOS poskytnout určitý čas (který však nemůže být neomezený), aby nezbytné kroky ve spolupráci s výrobcí, dodavateli vah apod. mohly být realizovány bez okamžitého zákazu provozování vah dodatečně při uvedení do provozu propojených s POS, který se ČMI nejeví nezbytný, neboť tímto dotčené váhy samy o sobě požadavky na správnost měření hmotnosti splňují, tedy nedochází k poškozování spotřebitele.

Přechodné období nezbytné pro vyřešení výše popisovaného stavu ČMI formuloval takto:

Pokud uživatel nekorektního systému NAWI + POS používaného pro přímý prodej zajistí uvedení neshodného systému NAWI + POS nejpozději do konce roku 2015 alespoň do stavu, který byl popsán ve „Stanovisku k ověřování vah pro přímý prodej veřejnosti s EPOS (ze dne 23. 3. 2015)“, tj. pracovník ČMI bude moci při splnění specifikovaných podmínek provést následné ověření váhy s určením pro přímý prodej veřejnosti a označení pokladního systému informativním štítkem ČMI, nebude Česká obchodní inspekce při výkonu dozoru nad trhem a ČMI při výkonu státního metrologického dozoru takový stav hodnotit jako neshodný s právní úpravou. Avšak tento přístup ČMI bude uplatňován pouze do konce roku 2015 s tím, že by mělo být dosaženo korektního stavu v této oblasti používání vah v období maximálně jedné doby platnosti ověření, aniž by byl vyvolán kolaps v obchodních jednotkách tímto problémem zřejmě nezaslouženě dotčených.

Pokud by systém NAWI + POS, neošetřený výše uvedeným způsobem, nebyl po 31. 12. 2015 uveden do souladu s právními předpisy způsobem uvedeným v této instrukci, ČMI v případě žádosti o jeho ověření jako stanoveného měřidla, resp. ověření NAWI jako stanoveného měřidla, takovou žádost zamítne.

Požadavky na ověření nekorektních „vah pro přímý prodej veřejnosti s EPOS“ uplatněné po 31. 12. 2015 nebudou akceptovány.

ČMI v roce 2015 průběžně sledoval a vyhodnocoval, jakým způsobem se uživatelům neshodných systémů NAWI + POS dařilo realizovat nápravná opatření, na vyžádání poskytoval k dané problematice konzultace a při výkonu metrologických činností v regulované oblasti metrologie se snažil informace, které zveřejnil i elektronicky dostupnou formou na svých webových stránkách (www.cmi.cz viz dokumenty ke stažení), předávat jednotlivým uživatelům, výrobcům či servisním organizacím i osobní formou. Dále se ČMI rozhodl přispět k řešení tohoto neuspokojivého stavu tím, že se rozhodl posílit segment svých služeb poskytovaných v rámci činností notifikované osoby (AO/NB č. 1383) za účelem přijímání žádostí o certifikaci POS k NAWI od výrobců, kteří z různých důvodů nehodlali využít služeb jiných (zahraničních) notifikovaných osob. V návaznosti na zvýšený zájem a rozsah požadavků výrobců POS, a s cílem v maximální míře vyhovět žadatelům o certifikaci POS, přijal ČMI ve druhé polovině roku další opatření cílená i na posílení personálních kapacit.

Protože se při poslední analýze aktuálního stavu (k polovině listopadu 2015) ukázalo, že

- relativně značnému množství uživatelů NAWI + POS se ve spolupráci s výrobcí zatím nepodařilo zrealizovat a dokončit nezbytná nápravná opatření, a to přes evidentní a prokazatelnou snahu tak učinit,
- relativně značnému množství výrobců POS se zatím nepodařilo získat nezbytný certifikát k POS nebo zajistit jeho doplnění či revizi (a to ani v případech řešených u ČMI, ani v případech řešených u zahraničních notifikovaných osob),
- došlo k významnému nárůstu počtu žádostí o certifikaci POS podaných k ČMI, přičemž se však nepodařilo do současné doby procesy certifikace software POS dokončit (mezi hlavní důvody patří především nedodání veškeré potřebné dokumentace ze strany žadatelů, zvýšená časová náročnost úprav software stávajících POS při zjištění neshodných stavů ve vztahu k požadavkům a doporučením mezinárodních dokumentů pro danou problematiku a v neposlední řadě i kapacitní důvody na straně ČMI vzniklé navýšením počtu žádostí v této oblasti).

Protože na základě výše uvedených skutečností je zjevné, že výrobci, opravci i uživatelé NAWI + POS mají snahu uvést stav věcí do souladu s právním rámcem, ale že původně stanovený časový prostor (do 31. 12. 2015) poskytnutý pro uvedení všech neshodných systémů NAWI + POS v ČR do požadovaného shodného stavu nebude dostatečný, a stále existuje vysoké riziko kolapsu v obchodních jednotkách, přistupuje ČMI **k prodloužení tohoto období do 31. 12. 2016**, přičemž všechny ostatní opatření a zásady specifikované ve „Stanovisku k ověřování vah pro přímý prodej veřejnosti s EPOS“ ze dne 23. 3. 2015 a „Stanovisku 04/2015 k systémovému řešení problematiky vah s neautomatickou činností (NAWI) propojených s pokladním systémem (POS) s použitím pro přímý prodej“ ze dne 5. 6. 2015 zůstávají nadále v platnosti.

ČMI tímto mimořádným opatřením reaguje na některé objektivní skutečnosti, které se vyskytly během realizace nápravných opatření na straně uživatelů, a které některým z nich prokazatelně neumožní v původně stanoveném časovém období (do 31. 12. 2015) v plném rozsahu dokončit realizaci těchto nápravných opatření; současně však ČMI upozorňuje, že se jedná z hlediska poskytnutí možného časového prostoru na dosažení korektního stavu v této oblasti používání vah o konečné řešení, tedy eventuální další prodloužování období pro nápravu právně ve výše popsaném smyslu ne zcela korektního stavu je a priori vyloučeno.

Pokud by systém NAWI + POS, neošetřený způsobem popsaným ve *Stanovisku 04/2015* ze dne 5. 6. 2015, nebyl po 31. 12. 2016 uveden do souladu s právními předpisy způsobem uvedeným v tomto stanovisku, ČMI v případě žádosti o jeho ověření jako stanoveného měřidla, resp. ověření NAWI jako stanoveného měřidla, takovou žádost zamítne. Požadavky na ověření nekorektních „vah pro přímý prodej veřejnosti s EPOS“ uplatněné po 31. 12. 2016 nebudou akceptovány a váhy v takto neshodném stavu, pokud budou provozovány jako stanovená měřidla, budou považovány za stanovená měřidla používaná bez platného ověření s významem, pro který byla jako stanovená vyhlášena se všemi z toho plynoucími restriktivními důsledky.

V Brně, dne 25. 11. 2015

Ing. František Staněk, PhD.

odborný ředitel pro legální metrologii